

Republica Moldova

GVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. HG476/2019
din 2019-10-18

**pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea
subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai
și de muncă în mediul rural din Fondul național
de dezvoltare a agriculturii și mediului rural**

Publicat : 2019-11-06 în MONITOR Nr. 328 art. 753 Data intrării în vigoare

În temeiul art. 17 prioritatea III lit. c), d) și e), art. 23 alin. (7) din Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 67-71, art. 93), cu modificările ulterioare, și în conformitate cu prevederile Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind implementarea Programului ENPARD Moldova - suport pentru agricultură și dezvoltare rurală, ratificat prin Legea nr. 177/2015 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 317-323, art. 576), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (se anexează).

2. Alocarea anuală a mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru finanțarea proiectelor de îmbunătățire a nivelului de trai și de muncă în mediul rural va constitui, în conformitate cu art. 23 alin. (11) din Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, până la 15% din valoarea totală a acestuia.

3. În caz de nevalorificare a resurselor financiare planificate pentru finanțarea proiectelor de îmbunătățire a nivelului de trai și de muncă în mediul rural, acestea vor fi utilizate în conformitate cu Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455/2017.

4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

5. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării.

PRIM-MINISTRU Maia SANDU

Contrasemnează:

Ministrul agriculturii,

dezvoltării regionale

și mediului Georgeta Mincu

Ministrul finanțelor Natalia Gavrilița

Nr. 476. Chișinău, 18 octombrie 2019.

Aprobat

prin Hotărârea Guvernului nr. 476/2019

REGULAMENT

privind acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai

și de muncă în mediul rural din Fondul național de dezvoltare

a agriculturii și mediului rural

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Regulament stabilește măsurile, condițiile și procedurile de acordare a subvențiilor în avans pentru:

- 1) îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii economice publice rurale;
- 2) renovarea și dezvoltarea localităților rurale;
- 3) diversificarea economiei rurale prin activități nonagricole.

2. Prin alocarea mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, se urmărește atingerea următoarele obiective:

1) dezvoltarea durabilă a infrastructurii aferente activităților economice prin efectuarea investițiilor în infrastructura economică publică din mediul rural;

2) dezvoltarea durabilă a localităților rurale prin efectuarea investițiilor în serviciile comunitare pentru populația rurală în scopul creșterii atractivității zonelor rurale și creării noilor locuri de muncă;

3) salvagardarea patrimoniului cultural și natural prin efectuarea investițiilor în conservarea/restaurarea patrimoniului natural și cultural;

4) diversificarea activităților economice prin stimularea creării și dezvoltării microîntreprinderilor, activităților de turism rural, generând oportunități de angajare, promovare a spiritului antreprenorial și dezvoltare a structurii economice în zonele rurale.

3. În sensul prezentului Regulament se utilizează noțiunile definite în Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, precum și

următoarele noțiuni:

solicitant - persoană juridică sau fizică înregistrată în modul stabilit sau unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi (sate și comune, precum și orașe cu o populație de până la 10 000 de locuitori cu statut de rezident, conform ultimului recensământ al populației și al locuințelor);

cazare turistică în spațiul rural - servicii de cazare prestate de tipurile de structuri de primire turistică, definite conform Hotărârii Guvernului nr. 643/2003 cu privire la aprobarea Normelor metodologice și criteriilor de clasificare a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare și de servire a mesei, amplasate în spațiul rural, cu o capacitate între 3 și 10 camere;

cofinanțare - asigurare din partea solicitantului a surselor proprii (costuri eligibile și neeligibile) necesare realizării proiectelor de dezvoltare rurală și accesarea subvenției în avans. Cofinanțarea poate fi asigurată prin: mijloace bănești proprii, credite bancare, împrumuturi, garanții bancare, credite tehnice, însoțite de garanții bancare, inclusiv mijloace financiare provenite din partea donatorilor;

cont escrow - cont bancar deschis la o bancă comercială din Republica Moldova în lei moldovenești în urma semnării contractului tripartit dintre bancă, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare - *Agenție*) și beneficiar, prin intermediul căruia vor fi administrate toate mijloacele financiare aferente proiectului, după aprobarea acestuia;

cont unic trezorerial - cont de decontare al Ministerului Finanțelor, deschis în sistemul de evidență contabilă al Băncii Naționale a Moldovei, ale cărui mijloace pot fi plasate într-un cont bancar sau în mai multe considerate ca un tot întreg, și destinat gestionării mijloacelor bugetelor componente ale bugetului public național;

proiect investițional - totalitatea investițiilor eligibile și neeligibile necesare pentru realizarea unuia sau a mai multor obiective pe o perioadă determinată;

subvenție în avans - sprijin financiar nerambursabil și neimpozabil acordat în avans din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru domeniile și în condițiile prevăzute de prezentul Regulament;

turism rural - formă de turism desfășurată în mediul rural și orientată spre utilizarea resurselor turistice locale (naturale, culturale), cunoașterea mediului rural, a activităților specifice acestuia, a obiceiurilor și a tradițiilor locale.

4. Prevederile prezentului Regulament se aplică pentru proiectele evaluate și selectate în perioada 2019-2021.

Capitolul II

MĂSURI DE SPRIJIN FINANCIAR ȘI CONDIȚII

DE ACORDARE A SUBVENȚIILOR ÎN AVANS

5. Prevederile prezentului Regulament se extind asupra proiectelor de dezvoltare rurală prevăzute la art. 23 alin. (7) din Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.

Măsura nr. 1. Îmbunătățirea și dezvoltarea

infrastructurii economice publice rurale

6. Domeniul de acțiune: subvenția în avans este acordată pentru cofinanțarea proiectelor investiționale destinate îmbunătățirii și dezvoltării infrastructurii publice rurale și diminuării tendințelor de declin social și economic în zonele rurale. Subvenția în avans se acordă pentru următoarele tipuri de investiții:

1) construcția/reabilitarea/modernizarea drumurilor și podurilor publice locale (definite în Legea drumurilor nr. 509/1995) care asigură accesul la bunuri ale domeniului public de interes local, care fac conexiune între drumuri locale;

2) extinderea/reabilitarea/modernizarea sistemelor de alimentare cu apă, de epurare a apei și de canalizare, destinate obiectivelor publice de interes local:

a) proiecte în domeniul gestionării resurselor de apă, în conformitate cu Legea nr. 272/1999 cu privire la apa potabilă și Legea apelor nr. 272/2011, și al asigurării utilizării eficiente a apelor de suprafață și subterane, conform Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;

b) proiecte în domeniul colectării, epurării și deversării apelor uzate în sistemele de canalizare și/sau receptori naturali, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale.

7. Subvenția în avans se acordă în următoarele condiții:

1) solicitantul este o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi;

2) proiectul se implementează într-o localitate rurală;

3) există un proiect, un deviz de cheltuieli, alte documente confirmative prevăzute de legislație;

4) costul total al proiectului eligibil nu depășește suma de 3 000 000 de lei;

5) perioada de implementare a proiectului nu depășește 24 de luni;

6) contribuția financiară a solicitantului reprezintă cel puțin 20% din costul total al proiectului eligibil;

7) solicitantul aplică cu un singur proiect pentru măsura respectivă pe parcursul perioadei de implementare conform prezentului Regulament;

8) se asigură durabilitatea proiectului subvenționat pe parcursul a 5 ani după darea în exploatare a obiectului;

9) solicitantul deține actele permisive necesare pentru efectuarea investiției și respectă cerințele specifice de mediu asociate investiției;

10) la etapa implementării, proiectul investițional nu constituie obiect de finanțare nerambursabilă în cadrul altor programe finanțate din bugetul de stat sau din sursele partenerilor de dezvoltare.

8. Dosarul de aplicare pentru obținerea subvențiilor în avans include următoarele documente:

- 1) cererea de solicitare a subvenției în avans;
- 2) proiectul elaborat pentru o perioadă de 5 ani, care să demonstreze fezabilitatea proiectului investițional;
- 3) declarația pe proprie răspundere privind veridicitatea informațiilor și a documentelor prezentate;
- 4) declarația cu privire la conflictul de interese;
- 5) copia deciziei consiliului local privind:
  - a) aprobarea proiectului investițional;
  - b) dovada capacității de cofinanțare în proporție de cel puțin 20% din valoarea proiectului investițional;
  - c) împuternicirea primarului sau a persoanei în modul stabilit, pentru a depune cererea de proiect investițional, cu dreptul de a semna contractul de acordare a subvenției în avans și alte acte necesare;
- 6) documentația de proiect și devizul de cheltuieli elaborat pentru investiția solicitată;
- 7) copia actelor permissive necesare pentru efectuarea investiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 721/1996 privind calitatea în construcții, Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Legii nr. 851/1996 privind expertiza ecologică și Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;
- 8) copia planului urbanistic general sau a planului de dezvoltare a localității și/sau a strategiei de dezvoltare locală, după caz, aprobate de consiliul local.
9. La finalizarea implementării proiectului, solicitantul asigură prezentarea următoarelor documente:
  - 1) copia procesului-verbal de executare a lucrărilor, cu anexarea devizului de cheltuieli descifrat pentru materialele utilizate, serviciile de montare și instalare;
  - 2) copia procesului-verbal de recepție la finalizarea lucrărilor, precum și a procesului-verbal de recepție finală, însoțite de decizia/acordul/avizul eliberat de autoritatea competentă în domeniul mediului și resurselor naturale;
  - 3) actele primare contabile (copiile facturilor fiscale/declarațiilor vamale, invoice-urilor) sau alte instrumente de plată admise pe teritoriul Republicii Moldova care nu contravin cadrului legal;
  - 4) pentru proiectele de investiții în infrastructura de alimentare cu apă/evacuare a apelor uzate - avizul tehnico-economic de la operator, în cazul în care există astfel de entități, sau decizia consiliului local, care atestă conformitatea proiectului cu strategia privind alimentarea cu apă/evacuarea apelor uzate. În cazul în care un astfel de proiect nu corespunde cerințelor specificate, proiectul va fi însoțit de angajamentul unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi privind asigurarea gestionării și întreținerii investiției.

Măsura nr. 2. Renovarea și dezvoltarea localității rurale

10. Domeniul de acțiune: sprijinul este acordat pentru investiții destinate să faciliteze și să

sporească condițiile de trai ale populației din mediul rural. Subvenția în avans se acordă pentru următoarele tipuri de investiții:

1) crearea, îmbunătățirea și extinderea serviciilor locale de bază pentru populația rurală, inclusiv agrement și cultură, precum și a structurii aferente;

a) renovarea/reabilitarea clădirilor publice, a zonelor pentru organizarea piețelor, târgurilor, expozițiilor;

b) reabilitarea străzilor pietonale locale, instalarea iluminatului public;

c) instalarea sistemelor de producere și furnizare a energiei folosind resurse regenerabile;

d) dezvoltarea serviciilor sociale destinate grupurilor vulnerabile (centre de îngrijire pentru copii, persoane în etate și persoane cu necesități speciale);

e) construcția/reconstrucția grădinițelor, inclusiv dotarea acestora;

f) achiziționarea de vehicule și echipament de deszăpezire, întreținere a spațiilor verzi;

g) înființarea și amenajarea zonelor de agrement pentru populația rurală în conformitate cu Legea nr. 591/1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale (parcuri, locuri de joacă pentru copii, terenuri de sport, piste pentru bicicliști);

h) construcția/reconstrucția lacurilor de acumulare a apei ca zone de agrement pentru populația rurală și ca rezervă strategică de apă pentru perioadele de secetă ale anului, în conformitate cu Legea apelor nr. 272/2011;

2) conservarea/restaurarea patrimoniului istoric construit și de peisaj natural rural (obiecte individuale sau ansambluri de arhitectură rurală cu interes istoric sau etnoantropologic ca dovadă a economiei rurale tradiționale, opere ale arhitecturii peisajere și ale artei, grădini-scuari, grădini, parcuri):

a) situri construite - centre istorice ale localităților sau fragmente/zona de structură rurală istorică;

b) peisaje culturale și naturale rurale și situri naturale de înaltă valoare;

c) locuri ale memoriei istorice culturale (locuri legate de evenimente istorice sau culturale semnificative, de viața unor personalități remarcabile), inclusiv aspecte socioeconomice aferente;

d) muzee rurale (clădiri și obiecte de expoziție cu valoare istorică, naturală, tradițională, educațională, agricolă, care reprezintă zona rurală respectivă), precum și grădini zoologice și botanice;

3) restaurarea/reabilitarea/conservarea monumentelor/structurilor istorice specifice pentru arhitectura rurală tradițională într-o anumită zonă, destinate unor scopuri publice, inclusiv monumente de for public (crame vechi, mori, conace boierești), cu accent pe dezvoltarea turismului rural;

4) conservarea patrimoniului imaterial și a tradițiilor proprii ale comunității locale, cum ar fi:

a) muzica și dansul;

b) elementele de folclor și etnografie;

c) profesiile tradiționale;

5) crearea centrelor pentru vizitatori în ariile protejate (definite în Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat) și traseele turistice;

6) restaurarea zonelor naturale de valoare înaltă, inclusiv a ecosistemelor naturale.

11. Subvenția în avans se acordă în următoarele condiții:

1) solicitantul este o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi;

2) proiectul se implementează într-o localitate rurală;

3) există un proiect, un deviz de cheltuieli al lucrărilor și/sau serviciilor, alte documente confirmative prevăzute de legislație;

4) costul total al proiectului eligibil nu depășește suma de 3 000 000 de lei;

5) perioada de implementare a proiectului nu depășește 24 de luni;

6) contribuția financiară a solicitantului reprezintă cel puțin 20% din costul total al proiectului eligibil;

7) solicitantul aplică cu un singur proiect pentru măsura respectivă pe parcursul perioadei de implementare conform prezentului Regulament;

8) se asigură durabilitatea proiectului subvenționat pe parcursul a 5 ani după darea în exploatare a obiectului;

9) solicitantul deține avizele și autorizațiile necesare pentru efectuarea investiției și respectă cerințele specifice de mediu asociate investiției;

10) modernizarea/extinderea clădirilor este în conformitate cu arhitectura specifică locală, integrându-se în situl construit sau natural fără a afecta/dezechilibra aspectul de ansamblu;

11) pentru proiectele destinate turismului, beneficiarul își asumă angajamentul de a include obiectul investiției în circuitul turistic;

12) proiectele privind investițiile în renovarea/modernizarea clădirilor/obiectivelor turistice vechi/istorice destinate dezvoltării turismului rural se realizează prin respectarea cadrului legal în domeniul protejării patrimoniului construit;

13) la etapa implementării, proiectul investițional nu constituie obiect de finanțare nerambursabilă în cadrul altor programe finanțate din bugetul de stat sau din sursele partenerilor de dezvoltare.

12. Dosarul de aplicare pentru obținerea subvențiilor în avans include următoarele documente:

1) cererea de solicitare a subvenției în avans;

2) proiectul elaborat pentru o perioadă de 5 ani, care să demonstreze fezabilitatea proiectului

investițional;

3) declarația pe proprie răspundere privind veridicitatea informațiilor și a documentelor prezentate;

4) declarația cu privire la conflictul de interese;

5) copia deciziei consiliului local privind:

a) aprobarea proiectului investițional;

b) dovada capacității de cofinanțare în proporție de cel puțin 20% din valoarea proiectului investițional;

c) împuternicirea primarului sau a persoanei responsabile în modul stabilit, pentru a depune cererea de proiect investițional, cu dreptul de a semna contractul de acordare a subvenției în avans și alte acte necesare;

6) documentația de proiect și devizul de cheltuieli elaborat pentru investiția solicitată;

7) pentru proiectele prevăzute la pct. 10 subpct. 3) - avizul prealabil, eliberat de către Consiliul Național al Monumentelor Istorice, privind corespunderea intervențiilor propuse cerințelor de protejare a monumentelor istorice (în special în cazul modificării funcțiunii/utilizării inițiale a clădirii);

8) copia actelor permise necesare pentru efectuarea investiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 721/1996 privind calitatea în construcții, Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Legii nr. 851/1996 privind expertiza ecologică și Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;

9) copia planului de dezvoltare a localității și/sau a strategiei de dezvoltare locală, după caz, aprobate de consiliul local.

13. La finalizarea implementării proiectului, solicitantul asigură prezentarea următoarelor documente:

1) copia procesului-verbal de executare a lucrărilor, cu anexarea devizului de cheltuieli descifrat pentru materialele utilizate, serviciile de montare și instalare;

2) copia procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, precum și a procesului-verbal de recepție finală, însoțite de decizia/acordul/avizul eliberat de autoritatea competentă în domeniul mediului și resurselor naturale;

3) actele primare contabile (copiile facturilor fiscale/declarațiilor vamale, invoice-urilor) sau alte instrumente de plată admise pe teritoriul Republicii Moldova;

4) dovezi de înmatriculare a tehnicii/utilajului supus înregistrării de stat, pentru investițiile prevăzute la pct. 10 subpct. 1) lit. f).

Măsura nr. 3. Diversificarea economiei rurale

prin activități nonagricole

14. Domeniul de acțiune: subvenția în avans este acordată persoanelor juridice și fizice

înregistrate, în conformitate cu legislația, în mediul rural, care creează sau dezvoltă activități nonagricole, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agroalimentare tradiționale. Subvenția în avans se acordă pentru următoarele tipuri de investiții:

1) proiecte privind diversificarea economiei rurale prin creșterea numărului de microîntreprinderi și întreprinderi mici în sectorul nonagricol, care vor contribui la dezvoltarea serviciilor și crearea de noi locuri de muncă în spațiul rural:

a) înființarea și renovarea atelierelor de întreținere a tehnicii și echipamentelor, a atelierelor de cizmărie;

b) achiziționarea de sisteme, mașini, echipamente și utilaje nonagricole, inclusiv sisteme de producere și furnizare a energiei folosind resurse regenerabile;

c) crearea și modernizarea serviciilor veterinare;

d) centre de instruire și formare pentru însușirea profesiilor, hobby sau dezvoltare personală, sport și recreere, servicii de suport educațional, tabere de odihnă pentru copii, centre de tehnologii informaționale;

e) construcția/modernizarea/dotarea sălilor de cinema, posturilor locale de televiziune și radio;

f) prelucrarea/procesarea/ambalarea și comercializarea directă a specialităților tradiționale garantate: carne, lapte, fructe, legume, cereale, produse de morărit și panificație, miere, ierburi medicinale, uleiuri oleaginoase și eterooleaginoase, mirodenii, băuturi alcoolice locale, lichioruri din fructe și băuturi locale;

g) construcția/reconstrucția și utilizarea punctelor de comercializare directă doar a produselor alimentare și nealimentare de fabricare proprie/locală;

2) proiecte privind păstrarea, dezvoltarea și diversificarea activităților de artizanat și meșteșuguri tradiționale:

a) crearea sau extinderea unităților meșteșugărești - ateliere de prelucrare a lemnului, de confecționare a obiectelor artizanale, de confecționare a articolelor din ceramică, de croitorie, broderie, tricotaje, împletituri, de fierărie, de prelucrare a pieilor, papurii și răchitei;

b) construcția, modernizarea și extinderea clădirilor operaționale și a utilităților conexe unităților meșteșugărești;

c) achiziționarea utilajelor, uneltelor și dispozitivelor, inclusiv a echipamentelor hardware și produselor software, pentru prelucrarea, ambalarea și marketingul produselor meșteșugărești;

3) proiecte privind dezvoltarea și promovarea serviciilor și a activităților de turism rural, precum și a activităților în aer liber:

a) construcția/modernizarea/dotarea/amenajarea structurilor de primire turistică;

b) dotarea și amenajarea locurilor destinate prestării serviciilor de agrement și activităților recreative pentru turiști, activităților în aer liber (călăritul, ciclismul, alpinismul, pîrtii pentru schiat, centre de agrement acvatic, sport nautic pe ape interioare, pescuitul sportiv și vînătoarea).

15. Subvenția în avans se acordă în următoarele condiții:

1) proiectul se implementează într-o localitate rurală;

2) beneficiari în cadrul prezentei măsuri sînt persoane juridice (întreprinderi micro și mici) sau persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, înregistrate într-o localitate rurală, care își propun să dezvolte activități nonagricole în mediul rural;

3) perioada de implementare a proiectului nu depășește 24 de luni;

4) costul total al proiectului eligibil nu depășește suma de 1 000 000 de lei;

5) contribuția financiară a beneficiarului de subvenție reprezintă cel puțin 50% din valoarea investiției eligibile;

6) ca urmare a realizării proiectului, beneficiarul se angajează să respecte toate standardele naționale relevante privind protecția mediului, protejarea patrimoniului cultural și natural, sănătatea publică și securitatea muncii;

7) la momentul depunerii cererii de solicitare a subvenției în avans, beneficiarul nu are restanțe la achitarea impozitelor și taxelor față de bugetul public național;

8) beneficiarul deține documente ce atestă competențele profesionale relevante în domeniul pentru care solicită sprijin financiar;

9) beneficiarul este deținător legal al bunurilor imobile (terenuri/spații) pentru care se realizează investiția. Pentru bunurile deținute în folosință/comodat, termenul va fi de cel puțin 7 ani, calculat începînd cu anul depunerii cererii de solicitare a subvenției în avans;

10) în cazul proprietăților private deținute, acestea trebuie să fie lipsite de orice obligații sau garanții financiare față de stat sau terți, cu excepția cazului în care datoria reprezintă un împrumut destinat exclusiv finanțării investiției;

11) solicitantul trebuie să demonstreze modul în care proiectul propus va contribui la îmbunătățirea condițiilor de viață ale localnicilor și care vor fi beneficiile relevante;

12) pentru proiectele prevăzute la pct. 14 subpct. 1) lit. f) și g), se vor respecta condițiile și standardele naționale de sănătate a animalelor și plantelor, conform prevederilor Legii nr. 296/2017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare;

13) se consideră eligibile pentru sprijin numai costurile (cheltuielile) suportate după încheierea contractului de acordare a subvenției în avans dintre beneficiar și Agenție;

14) prin implementarea proiectului investițional se asigură cel puțin un loc de muncă permanent fără dreptul de a reduce funcția timp de 3 ani, începînd cu anul următor plății ultimei tranșe a subvenției autorizate. În cazul în care în perioada menționată locul/locurile de muncă creat(e), pentru care proiectul a primit punctaj la evaluarea planului de afaceri, devin(e) vacant(e) din diverse motive, beneficiarul este obligat, în termen de maximum 60 de zile lucrătoare, să suplinească locul/locurile de muncă vacant(e), păstrînd numărul și tipul acestora;

15) beneficiarul de subvenții se obligă să asigure menținerea funcționalității obiectului investiției și să păstreze toate evidențele contabile în decurs de 5 ani de la data dării în exploatare a obiectului;

16) la etapa implementării, proiectul investițional nu constituie obiect de finanțare nerambursabilă în cadrul altor programe finanțate din bugetul de stat sau din sursele partenerilor de dezvoltare.

16. Dosarul de aplicare pentru obținerea subvențiilor în avans include următoarele documente:

- 1) cererea de solicitare a subvenției în avans;
- 2) planul de afaceri elaborat pentru o perioadă de 5 ani, care să demonstreze fezabilitatea proiectului investițional;
- 3) declarația pe proprie răspundere privind veridicitatea informațiilor și a documentelor prezentate;
- 4) copia extrasului din Registrul persoanelor juridice, iar în cazul gospodăriilor țărănești (de fermieri), copia certificatului de înregistrare, cu anexarea declarației de constituire;
- 5) documente confirmative privind formarea profesională în domeniul antreprenoriatului;
- 6) documente justificative care demonstrează disponibilitatea cofinanțării a cel puțin 20% din valoarea costurilor eligibile ale proiectului investițional la momentul depunerii cererii de solicitare a sprijinului financiar;
- 7) copia înștiințării de recepționare a notificării privind inițierea activității de comerț, depuse la autoritatea administrației publice locale pe al cărei teritoriu se va desfășura activitatea turistică;
- 8) copia actelor ce atestă dreptul de proprietate/posesie a bunurilor imobile pentru care se efectuează investiția.

Capitolul III

COSTURILE ȘI BUNURILE NEELIGIBILE

17. Nu sînt eligibile pentru subvenționare următoarele costuri și bunuri la solicitarea subvenției în avans:

- 1) achiziționarea de bunuri de la persoane/întreprinderi afiliate;
- 2) achiziționarea de bunuri second-hand;
- 3) taxa pe valoarea adăugată;
- 4) comisioanele bancare, costurile garanțiilor bancare și cheltuielile similare;
- 5) costurile de schimb valutar, taxele și pierderile ocazionate de schimburile valutare;
- 6) procurarea de bunuri imobile;
- 7) instruirea/șef montaj;
- 8) serviciile de transport și cheltuielile vamale;
- 9) achitățile efectuate în cadrul operațiunilor de schimb al mărfurilor (barterul), al

operațiunii de compensare și al contractelor de cesiune, precum și prin intermediul întreprinderilor înregistrate în zonele off-shore;

10) operațiuni de întreținere curentă, costuri de amortizare și închiriere;

11) costuri operaționale (salarii, obligații de asigurare și cheltuieli de funcționare);

12) costuri pentru obținerea actelor permise;

13) costuri pentru elaborarea documentației de proiect de valorificare a investiției și de expertiză ecologică;

14) costurile (cheltuielile) suportate pînă la încheierea contractului de acordare a subvenției în avans dintre beneficiar și Agenție.

Capitolul IV

CONDIȚII FINANCIARE

18. Subvenția în avans se acordă în baza contractului de acordare a subvenției în avans, semnat între Agenție și beneficiar, după aprobarea proiectului de către Comisia de evaluare și selectare (în continuare - Comisie), în trei tranșe. Valoarea subvenției constituie 80% din valoarea proiectului eligibil - pentru măsurile nr. 1 și nr. 2, și 50% - pentru măsura nr. 3.

19. Furnizorii/producătorii de bunuri și/sau servicii eligibile în cadrul proiectului trebuie să fie înregistrați în activitatea de prestare/producere/comercializare a acestora.

20. Beneficiarii selectați pentru semnarea contractului de acordare a subvenției în avans au obligativitatea să achiziționeze utilaje, echipamente și materiale de construcție în condiții de piață, în conformitate cu legislația privind achizițiile publice, respectiv să întocmească un dosar de achiziție care să cuprindă: minimum trei cereri de ofertă și dovada transmiterii acestora, ofertele primite, procesul-verbal de evaluare și darea de seamă semnate de primar - pentru măsurile nr. 1 și nr. 2, de administrator/reprezentantul legal - pentru măsura nr. 3, contractul/contractele cu furnizorul/furnizorii și, după caz, documentul din care să rezulte autorizarea activității de producție/servicii/comerț a furnizorului.

21. Subvenția în avans se transferă în contul unic trezorerial (pentru măsurile nr. 1 și nr. 2) și în contul escrow (pentru măsura nr. 3), la momentul semnării contractului de acordare a subvenției în avans. Subvenția finală se efectuează la momentul finalizării investiției și dării în exploatare a obiectului pentru investițiile prevăzute la pct. 14.

22. Se interzic decontările efectuate de către beneficiar pentru alte bunuri, lucrări sau servicii decît cele acceptate în cadrul proiectului investițional, inclusiv efectuarea lucrărilor pînă la semnarea contractului de finanțare cu Agenția.

Capitolul V

PROCESUL DE RECEPȚIONARE, EVALUARE

ȘI ACORDARE A SUBVENȚIILOR ÎN AVANS

Secțiunea 1

Procedura de anunțare a apelului de depunere a cererilor

23. Depunerea dosarelor de solicitare a subvenției în avans are loc în cadrul apelurilor anunțate de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, în baza ordinului ministrului.

24. Ordinul privind apelul de depunere a dosarelor include: măsuri care fac obiectul apelului, termenul-limită pentru depunerea dosarelor și alte cerințe.

25. Perioada de aplicare în baza fiecărui apel de depunere a dosarelor nu poate fi mai mică de 60 de zile lucrătoare.

26. Ordinul privind apelul de depunere a dosarelor este publicat pe paginile web ale Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Agenției.

Secțiunea a 2-a

Procedura de depunere a dosarelor de solicitare

a subvenției în avans

27. Dosarul de solicitare a subvenției în avans este depus de către solicitant (de către primar - pentru măsurile nr. 1 și nr. 2, de către administrator/reprezentantul legal - pentru măsura nr. 3, conform prezentului Regulament) la secția/serviciul teritorial(ă) a(l) Agenției din aria în care solicitantul își are sediul juridic și în care va efectua investiția.

28. Dosarul de solicitare a subvenției în avans include cererea de solicitare a subvenției în avans, proiectul/planul de afaceri și documentele aferente măsurilor pentru care se planifică a fi efectuată investiția. Dosarul se înregistrează sigilat, șnuruț și paginat, pentru a nu permite separarea/înlocuirea documentelor. Fiecare pagină conține semnătura și ștampila secției/serviciului teritorial(e) a(l) Agenției, iar documentele prezentate în copii sânt contrapuse cu originalul, fiindu-le aplicată ștampila „conform originalului”.

29. La depunerea dosarului de solicitare a subvenției în avans, solicitantul primește confirmarea care atestă recepționarea dosarului de către secția/serviciul teritorial(ă) a(l) Agenției.

30. În termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării dosarelor, secțiile/serviciile teritoriale ale Agenției asigură examinarea dosarelor depuse conform următoarelor etape:

1) controlul administrativ al dosarului, care include verificarea completitudinii și veridicității datelor prezentate, prin contrapunere cu bazele de date la care Agenția are acces;

2) verificarea fizică, cu deplasarea angajatului secției/serviciului teritorial(e) la locul unde va fi efectuată investiția, pentru a confirma datele din dosar.

31. Dacă în timpul examinării dosarului se constată abateri ce conduc la imposibilitatea examinării preliminare a cererii de solicitare a subvenției în avans, reprezentantul secției/serviciului teritorial(e) întocmește o notificare, care se aduce la cunoștința solicitantului prin adresa poștală și prin adresa electronică, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data depunerii dosarului, în care se indică motivele pentru care cererea respectivă nu poate fi supusă examinării. Primarul, în cazul măsurilor nr. 1 și nr. 2, sau administratorul/reprezentantul legal, în cazul măsurii nr. 3, va avea la dispoziție 10 zile lucrătoare pentru a se conforma.

32. În cazul în care solicitantul nu se conformează cerințelor din notificare în termenele stabilite, reprezentantul secției/serviciului teritorial(e) întocmește un proces-verbal de constatare a

iregularităților conform modelului aprobat prin ordin al directorului Agenției. Solicitantul este informat despre decizia respectivă, prin scrisoare recomandată, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data întocmirii procesului-verbal.

33. Solicitantul poate depune o cerere nouă în cadrul apelului următor în cazul în care nu a întrunit condițiile necesare/a fost declarat neeligibil în cadrul apelului precedent.

34. Procedura detaliată de verificare preliminară a dosarelor este descrisă în manualele de proceduri aprobate de Agenție.

35. În termen de 20 de zile lucrătoare de la data încheierii apelului de depunere a dosarelor, secțiile/serviciile teritoriale ale Agenției transmit dosarele subdiviziunii responsabile de administrarea și aprobarea proiectelor a Agenției, în baza unui act de predare-primire, al cărui model este aprobat prin ordin al directorului Agenției.

36. Modelul cererii de solicitare a subvenției în avans, al proiectului/planului de afaceri, al declarației pe propria răspundere privind veridicitatea informațiilor și a documentelor prezentate și al declarației cu privire la conflictul de interese se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii, dezvoltării regionale și mediului.

Secțiunea a 3-a

Procedura de evaluare preliminară a proiectelor

37. În termen de 20 de zile lucrătoare, subdiviziunea responsabilă de administrarea și aprobarea proiectelor din cadrul Agenției efectuează un control administrativ, care presupune verificarea corectitudinii și completitudinii datelor din dosarele fizice în comparație cu baza de date a Agenției, cu emiterea unui aviz (pozitiv/negativ) privind evaluarea preliminară a dosarului de solicitare a subvenției în avans.

38. În cazul necesității stabilirii unor concretizări, excluderii unor inexactități, pot fi solicitate informații suplimentare prin emiterea unei notificări, în care se specifică informația ce urmează a fi prezentată. Solicitantul este obligat să se conformeze notificării și să prezinte documentele solicitate în termen de 10 zile lucrătoare. Neconformarea la solicitările înaintate de Agenție duce la imposibilitatea examinării dosarului și declararea acestuia ca fiind neeligibil.

39. Subdiviziunea responsabilă de administrarea și aprobarea proiectelor din cadrul Agenției transmite Comisiei, în baza unui proces-verbal, dosarele evaluate preliminar cu avize pozitive pentru evaluare finală.

Secțiunea a 4-a

Procedura de evaluare a proiectelor

40. Evaluarea și selectarea finală a proiectelor investiționale care îndeplinesc criteriile de eligibilitate și au fost evaluate pozitiv la evaluarea preliminară de către Agenție se realizează, în termen de 10 zile lucrătoare, de către Comisie, formată din șapte membri - doi reprezentanți ai Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, doi - ai Agenției, doi - ai Ministerului Economiei și Infrastructurii și un reprezentant al Congresului Autorităților Locale din Moldova. Suplimentar, în procesul de evaluare vor fi atrași reprezentanți ai Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și ai Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în funcție de specificul investițiilor.

41. Componenta nominală a Comisiei, precum și regulamentul de funcționare a Comisiei se aprobă de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

42. Dosarele de acordare a subvenției în avans se supun evaluării de către Comisie din punctul de vedere al atingerii indicatorilor de performanță, conform obiectivelor proiectului investițional, prin atribuirea punctajului (minimum 70 de puncte și maximum 160 de puncte).

43. Selectarea proiectelor se efectuează în ordinea descrescătoare a punctajului de evaluare în cadrul mijloacelor financiare disponibile și în conformitate cu criteriile stabilite în anexele nr. 1 (pentru solicitanții de subvenții în avans la măsura nr. 1), nr. 2 (pentru solicitanții de subvenții în avans la măsura nr. 2) și nr. 3 (pentru solicitanții de subvenții în avans la măsura nr. 3).

44. În cazul proiectelor cu același punctaj pentru măsurile de sprijin financiar nr. 1 și nr. 2, departajarea acestora se efectuează în ordinea următoarelor priorități:

- 1) dimensiunea unității administrativ-teritoriale implicate;
- 2) deținerea planului strategic de dezvoltare a localității;
- 3) numărul beneficiarilor în urma implementării proiectului;
- 4) numărul locurilor de muncă nou-create (pentru proiectele prevăzute la măsura nr. 2);
- 5) localizarea proiectului într-o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi (sat/comună);
- 6) termenul redus de implementare a proiectului;
- 7) capacitatea de cofinanțare a proiectului;
- 8) deținerea planului urbanistic general (pentru proiectele prevăzute la măsura nr. 1).

45. În cazul proiectelor cu același punctaj pentru măsura de sprijin financiar nr. 3, departajarea acestora se efectuează în ordinea următoarelor priorități:

- 1) dimensiunea unității administrativ-teritoriale în care se efectuează investiția;
- 2) valoarea totală a investiției eligibile;
- 3) termenul redus de implementare a investiției;
- 4) numărul beneficiarilor în urma implementării proiectului;
- 5) numărul locurilor de muncă nou-create;
- 6) localizarea proiectului într-o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi (sat/comună).

46. În urma evaluării proiectelor, Comisia consemnează rezultatele evaluării într-un proces-verbal, elaborat și semnat în termen de 5 zile lucrătoare de la data organizării procesului de selectare a proiectelor eligibile pentru finanțare.

47. După evaluarea de către Comisie, dosarele selectate în ordine descrescătoare, în limitele fondului disponibil, se transmit Agenției pentru încheierea contractului de acordare a subvențiilor în

avans și monitorizarea implementării proiectelor.

48. Dosarele care au acumulat un număr mare de puncte, dar nu pot fi autorizate din lipsa mijloacelor financiare vor fi reevaluate la următorul apel în baza aceluiași reguli ca proiectele prezentate pentru prima dată.

49. Dosarele pot fi supuse reevaluării o singură dată.

50. Deciziile Comisiei pot fi contestate în condițiile stabilite de Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

Secțiunea a 5-a

Procedura de încheiere a contractului

de acordare a subvenției în avans

51. În termen de 60 de zile lucrătoare de la data primirii notificării referitoare la selectarea dosarului de finanțare în condițiile prezentului Regulament, solicitantul trebuie să asigure prezentarea documentelor confirmative privind capacitatea de cofinanțare, ulterior fiind invitat să semneze contractul de acordare a subvenției în avans. Contractul se semnează între Agenție și beneficiar.

52. Drept documente confirmative care dovedesc capacitatea de cofinanțare în proporție de cel puțin 20% din valoarea costurilor eligibile - pentru măsurile nr. 1 și nr. 2, și 50% - pentru măsura nr. 3, pot servi:

1) copii ale contractelor de credit, împrumut încheiate cu instituții bancare și organizații de creditare nebancaară;

2) documente confirmative acceptabile (certIFICATE bancare privind existența resurselor financiare proprii, depozite scadente înainte de lansarea proiectului investițional, credite tehnice oferite de antreprenori, însoțite de garanții bancare, extrase din cont care dovedesc suma disponibilă finanțării);

3) decizia consiliului local privind disponibilitatea mijloacelor financiare din bugetul local pentru implementarea proiectului investițional.

53. Confirmarea capacității de cofinanțare servește drept bază pentru semnarea contractului de acordare a subvenției în avans. Neprezentarea documentelor ce confirmă capacitatea de cofinanțare indicată în pct. 52 în termenele stabilite de prezentul Regulament constituie temei de respingere a cererii de solicitare a subvenției în avans de către Comisie, în baza notificării prezentate de Agenție.

54. Modelul contractului de acordare a subvenției în avans se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii, dezvoltării regionale și mediului și conține, în mod obligatoriu, clauze cu privire la:

1) obiectul și valoarea investiției;

2) plăți și asigurarea cofinanțării;

3) suma sprijinului acordat și condițiile de debursare a tranșelor;

4) data-limită de implementare a proiectului;

5) obligațiile beneficiarului, inclusiv de a menține funcționalitatea infrastructurii și de a evita orice modificare substanțială care afectează condițiile infrastructurii, ceea ce poate duce la subminarea obiectivelor sale inițiale, în conformitate cu termenele specificate în prezentul Regulament. În cazul modificării proiectului/planului de afaceri, solicitantul va informa în scris despre modificările operate Agenția, care va transmite dosarul spre reexaminare în cadrul Comisiei;

6) obligațiile beneficiarului privind protejarea imobilului cu statut de monument istoric (pentru obiectivele prevăzute la măsura nr. 2 pct. 10 subpct. 2) lit. a));

7) dreptul Agenției de a monitoriza respectarea prevederilor contractuale de către beneficiar;

8) răspunderea pentru încălcarea condițiilor contractuale, inclusiv cazurile de scutire de răspundere (forță majoră).

Secțiunea a 6-a

Procedura de autorizare a subvenției

55. Procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru măsurile de sprijin financiar nr. 1 și nr. 2 se efectuează în modul următor:

1) I tranșă, în mărime de 40% din valoarea subvenției aprobate de Comisie, este oferită beneficiarului în baza cererii de debursare, după semnarea cu Agenția a contractului de acordare a subvenției în avans. Această plată se efectuează după prezentarea documentelor confirmative ce dovedesc deschiderea și transferarea mijloacelor financiare, contribuție proprie, în contul unic trezorerial, în proporție de cel puțin 20% din valoarea proiectului investițional;

2) a II-a tranșă, în mărime de 40% din valoarea subvenției aprobate de Comisie, este oferită beneficiarului în baza cererii de debursare. Temei pentru debursare constituie confirmarea cheltuielilor în valoare de 50% din valoarea proiectului eligibil, însoțite de documente financiare: actele primare contabile (copiile facturilor/declarațiilor vamale, invoice-urilor), ordinele de plată, devizul de cheltuieli al lucrărilor efectuate;

3) a III-a tranșă, în mărime de 20% din valoarea subvenției aprobate de Comisie, este oferită beneficiarului în baza cererii de debursare. Temei pentru debursare constituie confirmarea cheltuielilor în valoare de 80% din valoarea proiectului eligibil, însoțite de documente financiare: actele primare contabile (copiile facturilor/declarațiilor vamale, invoice-urilor), ordinele de plată, devizul de cheltuieli al lucrărilor efectuate, precum și actul de verificare în teren al Agenției, în care se confirmă cheltuielile suportate de către beneficiar și stadiul operațional al proiectului. În cazul în care, în urma achizițiilor, suma investițiilor este mai mică decât cea estimată la momentul încheierii contractului de acordare a subvenției în avans, tranșa finală constituie diferența dintre suma totală a subvenției și tranșele achitate anterior. Beneficiarul de subvenții este obligat ca după finalizarea proiectului să prezinte documentația financiară necesară: actele primare contabile (copiile facturilor/declarațiilor vamale, invoice-urilor), ordinele de plată, devizul de cheltuieli al lucrărilor efectuate, copia procesului-verbal de recepție la finalizarea lucrărilor, precum și a procesului-verbal de recepție finală, însoțite de acordul de mediu sau de avizul expertizei ecologice de stat, eliberat în modul stabilit, documentația de proiect și devizul de cheltuieli.

56. Procedura de acordare a subvenției în avans pentru măsura de sprijin financiar nr. 3 este următoarea:

1) I tranșă, în mărime de 30% din valoarea subvenției aprobate de Comisie, este oferită beneficiarului după semnarea contractului de acordare a subvenției în avans cu Agenția. Această

plată se efectuează după prezentarea documentelor confirmative ce dovedesc deschiderea și transferarea mijloacelor financiare, contribuție proprie, în contul escrow, în proporție de cel puțin 20% din valoarea proiectului eligibil;

2) a II-a tranșă, în mărime de 50% din valoarea subvenției aprobate de Comisie, este oferită beneficiarului în baza cererii de debursare. Temei pentru debursare constituie confirmarea cheltuielilor în valoare de 50% din valoarea proiectului eligibil, însoțite de documente financiare: actele primare contabile (copiile facturilor/declarațiilor vamale, invoice-urilor), ordinele de plată, devizul de cheltuieli al lucrărilor efectuate;

3) a III-a tranșă, în mărime de 20% din valoarea subvenției aprobate de Comisie, se efectuează după finalizarea proiectului, în baza cererii de debursare înaintate de beneficiar către Agenție, împreună cu documentația financiară necesară: actele primare contabile (copiile facturilor/declarațiilor vamale, invoice-urilor), ordinele de plată, devizul de cheltuieli al lucrărilor efectuate, copia procesului-verbal de recepție la finalizarea lucrărilor, precum și a procesului-verbal de recepție finală, însoțite de acordul de mediu sau de avizul expertizei ecologice de stat, eliberat în modul stabilit, documentația de proiect și devizul de cheltuieli. Subvenția finală se transferă la momentul finalizării investiției și dării în exploatare a obiectului, cu condiția efectuării de către Agenție în prealabil a unei inspecții în teren (verificare la fața locului), pentru a se asigura că lucrările efectuate corespund cu cheltuielile suportate și stadiul operațional al proiectului.

57. Durata de implementare a proiectului investițional constituie maximum 24 de luni de la data semnării contractului de acordare a subvenției în avans. Termenul de valabilitate a contractului de acordare a subvenției în avans se stabilește în contract, în funcție de domeniul în care se realizează investiția și perioada de monitorizare postachitare specifică fiecărei submăsuri de sprijin.

58. Beneficiarul de subvenții este obligat să implementeze proiectul investițional în strictă conformitate cu termenii stabilite în contractul de acordare a subvenției în avans. În cazul în care termenul este depășit din motive ce nu țin de voința beneficiarului, acesta este obligat să anunțe Agenția printr-o scrisoare, în care să fie consemnate cauzele care au condus la nerespectarea termenului. Totodată, beneficiarul este obligat să prezinte trimestrial un raport de progres, în care să consemneze progresul înregistrat în implementarea proiectului investițional.

59. Refuzul acordării subvenției sau diminuarea sumei acesteia poate fi contestat(ă) în condițiile stabilite de Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

Secțiunea a 7-a

Procedura de verificare pe teren

60. Pe parcursul perioadei de implementare, Agenția efectuează vizite în teren pentru a monitoriza progresul înregistrat la realizarea proiectului de către beneficiar.

61. În procesul de verificare pe teren a obiectului investițional, la necesitate, Agenția poate atrage în activitatea grupului de lucru și alți experți, care vor presta servicii gratuite.

62. Beneficiarii de subvenții sînt obligați să prezinte Agenției, în termen de 5 zile lucrătoare, informațiile și documentele referitoare la obiectul investiției pentru care a fost acordată subvenția, solicitate în cadrul verificărilor.

63. Temei pentru inițierea procesului de rambursare a subvenției în avans acordate și rezoluția contractului de acordare a subvenției în avans constituie:

- 1) retragerea sau anularea deciziei Comisiei privind selectarea proiectului investițional;
- 2) utilizarea subvenției în avans în alte scopuri decât cele pentru care a fost acordată;
- 3) modificarea proiectului/planului de afaceri fără notificarea și acordul prealabil al Agenției;
- 4) refuzul de a prezenta informațiile sau documentele solicitate de Agenție în cadrul verificărilor pe teren.

64. Activitățile de monitorizare postachitare a subvențiilor în avans sînt efectuate în corespundere cu procedurile și principiile aplicabile pentru toți beneficiarii de subvenții din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, conform manualelor de proceduri aprobate prin ordin al directorului Agenției. Termenul de monitorizare postachitare a proiectelor finanțate conform prevederilor prezentului Regulament constituie 5 ani de la finalizarea implementării proiectului și punerea în funcțiune a acestuia.

65. După finalizarea obiectului investițional, beneficiarul de subvenții este obligat să aplice și să întrețină materialele de vizibilitate aplicate pe obiect conform modelelor și schițelor aprobate de Agenție.

[anexa nr.1](#)

[anexa nr.2](#)

[anexa nr.3](#)